

Aktiviteter

475-året for kongevalget i Sct. Sørenskirke, Gl. Rye

Hent folder Vi kan i år i Gl. Rye fejre et markant jubilæum af nationalhistorisk betydning.

Den 4. juli 2009 er det 475 år siden hertug Christian blev valgt til dansk konge i Sct. Sørenskirke. Derfor vil Skolen, Borgerforeningen, Sct Sørenskirke, Øm Klostermuseum og Museet på Gl. Rye Mølle invitere til 475 års jubilæum for kongevalget i Sct. Sørenskirke.
Søndag den 14. juni kl. 11

Program:

Kl. 11:

Festgudstjeneste i Sct. Sørenskirke ved biskop Kjeld Holm, Århus Stift.
Middelalderensemblen Lurpakket medvirker. Optog omkring kirken.

Kl. 12.30:

Optog fra kirken til Gl. Rye skole (hulen).

Kl. 13:

Åbning af middelaldermarked ved skoleleder Torben Steen og sognepræst Henrik Lund.

Kl. 13- 16:

Middelaldermarked lavet af skolen, Borgerforeningen, Øm Kloster Museum, Møllen og Grif.

Boder med smag, gamle lege, middelaldermusik, drama, arbejdende værksteder, skoleelever i middelalderdragter, munke fra Øm m.m.

Smag de nye jubilæums-øl "Christian d. 3" fra Klosterbryggeriet og prøv en Sct. Sørenskirke frisk fra fad.

Kom og vær med til fest for en skelsættende Danmarkshistoriske begivenhed.

Sommeren 1534 begyndte reformationen i Danmark med kongevalget af hertug Christian i Sct. Sørenskirke

Da Gl. Rye ændrede Danmarkshistorien

Kongevalget i kirken sommeren 1534 - danskerne skifter tro

Den historiske situation

Den historiske situation i årene op til kongevalget rummer et meget spændende kapitel i Danmarkshistorien. I Christian d. 2's regeringsperiode 1513-23 finder vi vigtige forudsætninger for reformationens gennemførelse. Christian d. 2 forsøger at knække højadelens og gejstlighedens magt for i stedet at støtte købstæderne, han går i krig mod svenskerne og forårsager det berømte Stockholmske blodbad, får oprørsbevægelser imod sig, taber herredømmet over Sverige og flygter til Holland. I hans fravær vælger hans modstandere en anden konge, hertug Frederik på Gottorp Slot (1523-33). Danmark har nu to konger, og Christian d. 2 forsøger at kæmpe sig tilbage, men ender med at blive taget til fange, ført til Sønderborg Slot, hvor han sidder fængslet i 27 år. Ved Frederik d. 1's død i 1533 udsætter det katolske rigsråd valget af en konge, fordi man ikke ønsker en konge, som er tilhænger af Martin Luthers lære. Man træder varsomt, fordi Luthers lære i disse år vinder mange tilhængere, ikke mindst i byerne.

Kongevalget i Sct. Sørenskirke

Efter Fredriks d. 1's død bliver Mogens Gjøe en af de mest indflydelsesrige mænd i landet. Gjøe er lensmand i Skanderborg, og han vælger 1534 Sct. Sørenskirke i Gl Rye til stedet, hvor de jyske rigsråder, de jyske bisper, hele højadelen i Jylland og på Fyn, en del gejstlige bl.a. abbeden i Øm og

Aktiviteter

Publiceret på Gl. Rye Sogn (<https://test.k-doktor.dk>)

---

betydende borgere skal nå til enighed om valget af en ny dansk konge. Rye er vejknudepunkt i Jylland, og Sct. Sørenskirken har p.g.a. helligkilden samt tilknytningen til et af landets største og rigeste klostre, Øm Kloster, vokset sig meget stor og er blevet en betydningsfuld kirke. I dagene omkring den 4. juli 1534 bliver Danmarks fremtid bestemt i Rye. I kirken vælges den lutherske hertug Christian som ny konge. Christian d. 3 regnes på daværende tidspunkt som en af de mest glødende lutherske fyrster i Nordeuropa, og for flere af de katolske biskoper finder stemmeafgivelsen sted med tårer i øjnene. Man ønsker ikke en luthersk konge, men behøver et samlingsmærke, som kan bekæmpe den oprørsbevægelse, der under ledelse af den nordtyske grev Christoffer af Oldenburg vil genindsætte den fængslede Christian d. 2. Hellere en luthersk konge, som ikke modarbejder de adelige standsinteresser end en borger- og bondevenlig regering under den forhadte adelmogter Christian d. 2. Efter to års magtkamp mellem Christian og grev Christoffer ("grevens fejde"), ender det med, at Christian i 1536 kan ride ind i København som hele Danmarks konge. Samtidigt går landet fra at være en katolsk til at blive en luthersk nation. Danmarks reformation er en realitet. Den begynder med kongevalget i Sct. Sørenskirken.

Har du lyst at vide mere om hvordan Gl. Rye ændrer Danmarkshistorien:

Onsdag den 10. juni kl. 19.30:

En aften om den historiske situation før, under og efter kongevalget i kirken. Oplæg om Danmarks reformation ved sognepræst Henrik Lund.

Ny kirkeplakat

I forbindelse med fejringen af 475 års jubilæet for kongevalget i Sct. Sørenskirken har menighedsrådet fået lavet en ny kirkeplakat. Det er Camilla Lang, som bor i Gl. Rye, der har tegnet jubilæumsplakaten. Plakaten viser kirkens historie og nutid. Vi møder munkene på Øm Kloster, bondedrengen Søren der går på marken og ifølge legenden siden bliver biskop i Køln (derfor Sct. Sørenskirken), kilden med det helbredende og hellige vand, hertug Christian som bliver valgt til Danmarks konge og som lutheraner udvirker reformationen, kirkens forfald og siden brand efter Øm Klosters nedlæggelse, Himmelbjerget og det kuperede Søhøjlandskab med de karakteristiske grantræer. Først og fremmest er plakaten fuld af de mange mennesker, som gennem århundreder har opsøgt kirken i forbindelse med fødsel og dåb, konfirmation, vielse, dødsfald og almindelige dage i Gl. Rye. Plakaten rummer kirkens fantastiske historie, som vi nu er en del af.

Fra menighedsrådet skal der lyde en stor til Camilla Lang for den smukke farveplakat. Plakaten vil kunne købes den 14. juni, hvor fejringen af jubilæet finder sted. Overskuddet går til en venskabsmenighed i Afrika.

Oprindelig URL (fundet den 06/21/2026 - 10:19): <https://test.k-doktor.dk/aktiviteter>